

Олександренко І., к.е.н., доц.
Луцький НТУ
м. Луцьк, Україна

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Вступ.

Необхідність постійного покращення діяльності в умовах високого рівня конкурентоспроможності, вимагає від торгівельних підприємств започаткування новітніх методів та технологій у сфері ведення бізнесу. Практична реалізація новітніх підходів до ведення торгівельної діяльності є неможливою без здійснення інвестиційної діяльності, яка виступає рушійною силою розвитку підприємств та підґрунтям їх конкурентоспроможності. Інвестиційна діяльність відіграє важливу роль у становленні торгівельних підприємств, які незважаючи на низку переваг у своєму розвитку, відчувають гостру необхідність постійного вдосконалення для підтримання своїх ринкових позицій. Ефективна інвестиційна діяльність торгівельного підприємства дозволяє отримати додаткові конкурентні переваги, зміцнює його ринкові позиції і забезпечує довгострокову стійкість.

Однією із ключових проблем інвестиційного розвитку торгівельних підприємств є відсутність достатнього обсягу інвестиційних ресурсів, джерелами формування яких виступають власні, позичені чи залучені кошти. Дефіцит інвестиційних ресурсів свідчить про нестачу належного обсягу фінансового забезпечення інвестицій, що пов'язано із низькою рентабельністю їх операційної діяльності, погіршенням умов доступу до позикових коштів та підвищенням їх ціни, відсутністю бюджетного фінансування розвитку торгівельних підприємств. Вирішення низки складних питань в сфері фінансування інвестиційного розвитку торгівельних підприємств вимагає комплексного дослідження даної проблематики як на теоретичному, так і практичному рівнях.

Основний текст.

Під інвестиційною діяльністю підприємства розуміється комплекс цілеспрямованих дій фізичних і юридичних осіб, пов'язаних з рухом капіталу, який акумулюється у формі матеріальних, нематеріальних цінностей та спрямовується в подальшому на розвиток підприємства з метою отримання прибутку чи соціального ефекту [1, с. 84]. Основною ціллю інвестиційної діяльності будь-якого підприємства є задоволення інтересів учасників найбільш повною мірою, тому якісна характеристика ефективності інвестування полягає в отриманні найбільшого рівня ефективності.

Невід'ємною умовою забезпечення інвестиційної діяльності підприємства є наявність достатнього обсягу її фінансового забезпечення, під яким розуміється сукупність економічних відносин, що виникають у сфері інвестування щодо пошуку, залучення та ефективного використання інвестиційних ресурсів[2].

У Законі України „Про інвестиційну діяльність” зазначається, що інвестиційна діяльність може здійснюватися за рахунок:

1) власних фінансових ресурсів інвестора (прибуток, амортизаційні відрахування, відшкодування збитків від аварій, стихійного лиха, грошові нагромадження і заощадження громадян, юридичних осіб тощо);

2) позичкових фінансових коштів інвестора (облігаційні позики, банківські та бюджетні кредити);

3) залучених фінансових коштів інвестора (кошти, одержані від продажу акцій, пайові та інші внески громадян і юридичних осіб);

4) бюджетних інвестиційних асигнувань;

5) безоплатних і благодійних внесків, пожертвувань організацій, підприємств і громадян [3].

Сучасні умови розвитку торговельних підприємств відображають низку проблем, які призводять до дефіциту інвестиційних ресурсів, а саме:

- невисока рентабельність операційної діяльності, що зменшує обсяг власних джерел фінансового забезпечення інвестицій;

- високі відсоткові ставки на кредитному ринку, що призводить до зменшення кредитів в джерелах фінансового забезпечення інвестиційного розвитку;

- низька інвестиційна привабливість торговельних підприємств, що призводить до зменшення обсягу залучених коштів в джерелах фінансування інвестицій;

- економічна нестабільність в країні, що знижує обсяг бюджетного фінансування інвестицій.

Проведений аналіз розвитку торговельних підприємств в Україні дозволяє свідчити про невисоку рентабельність їх діяльності, а у 2014-2015 роках їх збитковість, що знизило здатність здійснювати інвестиції за рахунок власних коштів. Динаміка рентабельності діяльності підприємств оптової та роздрібною торгівлі відображена на рисунку 1.

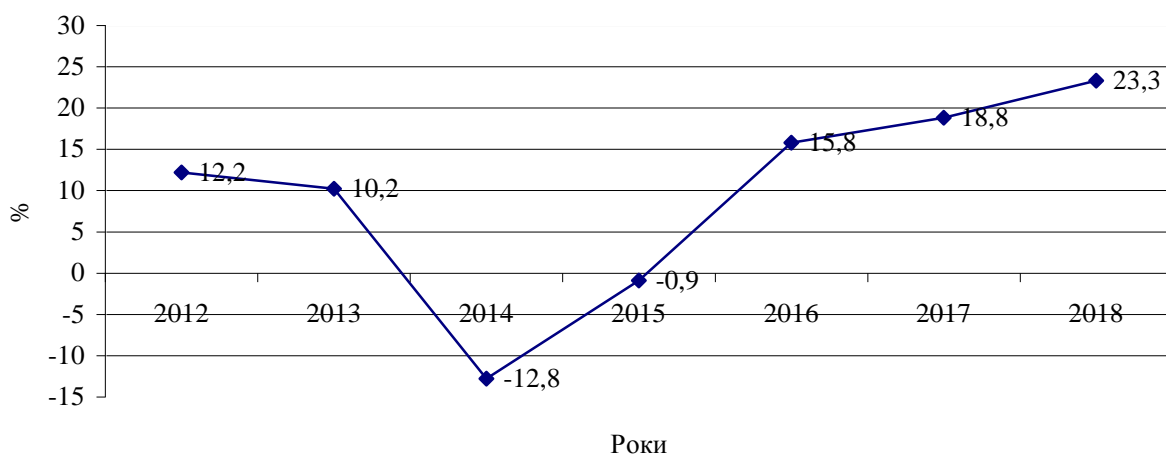

Рис. 1. Динаміка рівня рентабельності (збитковості) підприємств оптової та роздрібною торгівлі в Україні*

*Розроблено автором за джерелом [4]

Досліджуючи сучасні механізми та інструменти фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств торгівлі, а також умови у яких вони працюють, найбільш альтернативними методами фінансування інвестицій на підприємствах торгівлі є: самофінансування, кредитування та бюджетного фінансування [5, с. 109].

У процесі самофінансування інвестицій, основними джерелами формування інвестиційних ресурсів виступає чистий прибуток, що залишається на підприємстві, кошти амортизаційного фонду, кошти резервного фонду, додаткові внески до статутного фонду. Одними із позитивних аспектів самофінансування інвестицій на підприємствах торгівлі є: відсутність потреби повертати інвестиційні ресурси; не впливає на зниження рівня фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності; знижує рівень операційного та фінансового ризику; не потребує додаткових затрат на пошук та залучення коштів.

Кредитне фінансування передбачає, що джерелами формування інвестиційних ресурсів є кредити банків, облігаційні позики, кредити небанківських фінансових інститутів, комерційні кредити. Використання кредитної форми фінансування інвестицій носить низку ризиків в діяльності торгівельних підприємств, які пов'язані із потребою повертати залучені кошти, сплачувати відсотки за їх використання, а також зі збільшенням позикових коштів відбувається зниження рівня фінансової стійкості та платоспроможності підприємств.

Бюджетне фінансування інвестиційної діяльності включає наступні джерела формування інвестиційних ресурсів: бюджетні дотації, державні пільгові кредити, кошти отримані в результаті відстрочення сплати податку на прибуток, кошти в межах виконання цільових державних програм. Використання даної форми фінансування інвестицій на підприємствах торгівлі відбувається вкрай рідко, зважаючи на економічну та політичну ситуацію в державі.

Висновки та пропозиції.

Проведене дослідження показує, що вибір тої чи іншої форми фінансування інвестицій на підприємствах торгівлі залежить від низки факторів внутрішнього та зовнішнього середовища. Зокрема, основними факторами внутрішнього середовища є: обсяг збуту продукції; рівень рентабельності операційної діяльності; обсяг чистого прибутку; політика розподілу прибутку; обсяг дебіторської заборгованості, рівень фінансової стійкості, ліквідності і платоспроможності підприємства; кредитний рейтинг підприємства; податкова політика підприємств. Зовнішніми факторами впливу на обсяг фінансового забезпечення інвестицій є зацікавленість власників у розвитку підприємства; платоспроможність власників; конкурентоспроможність підприємства; платоспроможність населення; географічне розташування підприємства. На нашу думку, основними напрямками активізації інвестиційної діяльності торгівельних підприємств в Україні є: розробка інвестиційних програм, підвищення інвестиційної привабливості, започаткування зарубіжного досвіду в сфері торгівлі, збільшення прибутку, як основного джерела фінансування інвестицій.

Використана література:

1. Кривов'язюк І.В. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, методика аналізу та шляхи підвищення її ефективності. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2018. Вип. 31. С. 83-90.
2. Васьківська К.В., Васьківський Ю.П., Децик О.І., Прокопишак В.Б. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва: регіональний аспект. *Електронне наукове фахове видання „Ефективна економіка*. 2018. №7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2018/6.pdf (дата звернення 10.01.2020).
3. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560 – XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 10.01.2020).
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України: URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 11.01.2020).
5. Бедрековський П.М. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності підприємства торгівлі: сучасні механізми та інструменти. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2017. Т.22, Вип. 5. С. 108-112.

Остапенко А., к.т.н., доц.,
Шумова О., студентка,
 ХНТУ, м. Херсон, Україна

НОВЕЛИ У СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БОРЖНИКА-ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

Вступ. Притаманна сучасній вітчизняній економіці висока динаміка змін зовнішніх чинників, що впливають на функціонування та діяльність суб'єктів господарювання, обумовлює необхідність здійснення дослідження регулювання відносин фінансової неспроможності та банкрутства боржників, з метою забезпечення дотримання прав та законних інтересів, як самого боржника так і його кредиторів, а також інших учасників означених відносин.

Питання щодо відновлення платоспроможності боржника, а також складу підстав та порядку відкриття провадження у справі є предметом дослідження таких вчених та фахівців з питань банкрутства, як В. В. Джузь, С. В. Жуков, Б. М. Поляков, М. І. Тітов, О. Удовиченко та ін.

Проте прийняття нового нормативного акту – Кодексу України з питань банкрутства від 18.10.2018 року № 2597-VIII (далі – Кодекс) викликає необхідність подальших наукових досліджень умов відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом.

Кодекс встановлює умови та порядок відновлення платоспроможності боржника – юридичної особи або визнання його банкрутом з метою задоволення вимог кредиторів, а також відновлення платоспроможності фізичної особи [5]. Але при цьому, дія Кодексу не поширюється на банківські установи, які виводяться з ринку або ліквідуються відповідно до Законів України «Про банки і банківську діяльність» від 7.12.2000 року № 2323-III та «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23.02.2012 року № 4425-VI; провадження